

TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME*

Giriş

İşbu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Yasası'nın, uluslararası barış ve güvenliğin idamesi ve Devletler arasında iyi komşuluk, dostluk ilişkileri ile işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi amaç ve ilkelerini hatırlatarak,

Terörist eylemlerin tüm şekil ve tezahürlerinin dünya çapındaki artışından duydukları derin endişeyi vurgulayarak,

BM Genel Kurulunun 24 Ekim 1995 tarih ve 50/6 sayılı Kararında yer alan BM Örgütünün 50. Yıldönümü beyannamesini hatırlatarak,

BM Genel Kurulunun bu konudaki tüm Kararlarında, özellikle 9 Aralık 1994 tarih ve 49/60 Kararı ile uluslararası terörizmin ortadan kaldırılmasını hedefleyen beyannamesini içeren ekinde, BM'e üye Devletlerin, nerede ve kim tarafından yapıldığına bakılmaksızın devletler ve halklar arasındaki dostane ilişkileri ve Devletlerin güvenliğini ve toprak bütünlüğünü tehlikeye düşürenler de dahil olmak üzere tüm terörist eylem, yöntem ve uygulamaları suç oldukları ve haklı gösterilemeyecekleri gerekçesiyle açık bir şekilde ve teyiden kınadığını keza hatırlatarak,

Uluslararası terörizmin ortadan kaldırılmasını hedefleyen tedbirler beyannamesinde, Kurul'un, Devletleri, bu sorunun tüm veçhe-

* İngilizce metni 2001 yılına ait MHB'de yayımlanan sözleşmenin Türkçe metni, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin resmi internet sitesinden alınmış olup metin henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır. 4738 sayılı Onaylamayı Uygun Bulma Kanunu için bkz. RG. 17.01.2002 - 24643

lerini kapsayacak genel bir yasal çerçevenin mevcudiyetini temin etmek amacıyla, terörizmin tüm şekil ve tezahürleriyle önlenmesi, cezalandırılması ve ortadan kaldırılmasına ilişkin olarak yürürlükte bulunan uluslararası hukuki düzenlemelerin kapsamını acilen gözden geçirmeleri için de teşvik ettiğini not ederek,

Genel Kurulun 17 Aralık 1996 tarih ve 51/210 Kararının, 3. Paragrafının (f) bendinde, Kurul'un, Devletleri, uygun iç düzenlemelerle, teröristlerin ve gerek doğrudan, gerek hayır, kültürel veya sosyal amaçları da olan veya olduğunu iddia eden örgütler aracılığıyla veya aynı zamanda kişilerin terörist faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılması da dahil olmak üzere, silâh kaçakçılığı, uyuşturucu trafiği ve haraç toplama gibi kanunsuz eylemler yoluyla dolaylı olarak karışmış örgütlerin finansmanını önlemek ve engellemek için tedbir almaya davet ettiğini ve özellikle, gerektiği takdirde, meşru sermayelerin serbest dolaşımına hiçbir şekilde hanel getirmeksizin, terörist amaçlara hizmet edeceğinden şüphelenilen malî kaynakların önlenmesi ve hareketlerin engellenmesi için hukuki düzenlemeler oluşturulması ve bu tür malî kaynakların uluslararası hareketleri konusunda bilgi değişimini yoğunlaştırmaya davet ettiğini hatırlatarak,

Genel Kurulun 15 Aralık 1997 tarih ve 52/165 Kararı ile, Kurulun Devletleri özellikle 17 Aralık 1996 tarih ve 51/210 Kararının 3. Paragrafının (a) ve (f) bentlerinde vazedildiği gibi önlemlerin uygulamaya geçirilmesini tezekkür etmeye davet ettiğini hatırlatarak,

Genel Kurulun 17 Aralık 1996 tarih ve 51/210 Kararı ile kurulan özel komitenin, terörizm konusunda mevcut uluslararası mevzuatı tamamlamak amacıyla terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin bir uluslararası sözleşme taslağı hazırlamasını kararlaştırdığı 8 Aralık 1998 tarih ve 53/108 sayılı Kararını da hatırlatarak,

Terörizmin finansmanı konusunun uluslararası toplumu bütünüyle ve ciddî şekilde kaygılandıran bir sorun teşkil ettiğini mülahaza ederek,

Uluslararası terörizmin eylemlerinin sayı ve vahametinin, teröristlerin elde edebildikleri malî kaynaklarla orantılı olduğunu not ederek,

Mevcut çok taraflı hukuki belgelerin, münhasıran terörizmin finansmanı konusuna eğilmediklerini de not ederek,

Terörizmin, finansmanının engellenmesi ve faillerinin kovuşturulması ve cezalandırılması suretiyle tecziyesine yönelik etkili önlemlerin oluşturulması ve benimsenmesi amacıyla devletler arasında uluslararası işbirliğinin geliştirilmesine acilen ihtiyaç duyulduğuna kani olarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde 1

Bu Sözleşmenin amacı çerçevesinde :

1. "Fon" her ne suretle edinilmiş olursa olsun, maddî veya gayrî maddî, menkul veya gayrimenkul, her türlü kıymeti ve bu kıymetler üzerinde bir mülkiyet hakkı veya çıkarı kanıtlayan, elektronik veya dijital şekilleri dahil olmak üzere, her türlü görünüşteki belge ve yasal araçları ve bu çerçevede banka kredilerini, seyahat çeklerini, para havalelerini, hisse senetlerini, teminatları, tahvilleri, kredi mektuplarını, işbu tadat sınırlayıcı olmaksızın kapsar.

2. "Hükümet veya kamu tesisi", bir Devletin temsilcilerinin, Hükümet, parlamento veya yargı üyelerinin, veya bir Devletin veya herhangi başka bir kamu makam veya biriminin yetkililerinin veya personelinin, veya bir hükümetlerarası örgütün yetkililerinin veya personelinin, resmî görevleri çerçevesinde kullandıkları veya işgal ettikleri, sürekli veya geçici özelliği bulunan tüm tesis veya taşıt aracını kapsar.

3. "Getiri" 2. Maddede tanımlanan türde bir suçun işlenmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak edinilen fonları veya böyle bir suçun işlenmesi sayesinde doğrudan veya dolaylı olarak temin edilen fonları kapsar.

Madde 2

1. Herhangi bir kişi, her ne suretle olursa olsun, tümüyle veya kısmen, aşağıda tadat edilen eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek, doğrudan veya dolaylı olarak, yasa dışı bir şekilde ve kasten, fon sağlamakta veya toplamakta ise, bu Sözleşmeyi ihlâl eder :

a) Ekte tadat olunan andlaşmaların herhangi biri kapsamında ve vazettiği tanım çerçevesinde suç teşkil eden eylem,

b) Niteliği veya kapsamı itibariyle, bir halkı korkutmak, ya da bir hükümeti veya uluslararası örgütü herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlamak amacını gütmesi halinde, bir sivilin ya da bir silâhlı çatışma durumunda muhasemata doğrudan katılmayan herhangi başka bir kişiyi öldürmeye veya ağır şekilde yaralamaya yönelik diğer tüm eylemler.

2. a) İşbu maddenin 1 inci paragrafının (a) bendinde sözü geçen ekte yer alan bir Andlaşmaya taraf olmayan bir Taraf Devlet onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesini tevdi ederken, bu sözleşmenin o Taraf Devlete uygulanması halinde, bahse konu andlaşmanın anılan ekte yer almaması gerektiğini beyan edebilir. Bu beyan, söz konusu andlaşma Taraf Devlet için yürürlüğe girdiği anda geçerliliğini yitirir ve Taraf Devlet bu hususu depoziter Devlete bildirir;

b) Bir Taraf Devlet ekli listede yer alan andlaşmalardan herhangi birine taraf olmaktan çıktığında, söz konusu andlaşma konusunda işbu maddede öngörülen beyanda bulunabilir.

3. Bir eylemin 1 inci paragraf anlamında bir suç oluşturması için, fonun, işbu maddenin 1 inci paragrafının (a) ve (b) bentlerinde yer alan bir suçun işlenmesi için fiilen kullanılmış olması gerekli değildir.

4. İşbu maddenin 1 inci paragrafında yer alan suçların herhangi birini işlemeye teşebbüs eden herhangi bir kişi de suç işlemiş sayılır.

5. Herhangi bir kişi aşağıdaki durumlarda da suç işlemiş sayılır :

a) İşbu maddenin 1 inci veya 4 üncü paragrafları anlamındaki bir suça, suç ortağı olarak iştirak etmesi,

b) İşbu maddenin 1 inci veya 4 üncü paragrafları anlamındaki bir suçun işlenmesini örgütlemesi veya başka kişilere bu suçun işlenmesi yönünde talimat vermesi,

c) İşbu maddenin 1 inci veya 4 üncü paragrafları anlamındaki bir veya birden fazla suçun birlikte hareket eden bir grup tarafından işlenmesine katkıda bulunması. Bu katkı kasıtlı olmalı ve,

i) Ya eylem ve amacı işbu maddenin 1 inci paragrafı kapsamındaki bir suçun işlenmesini gerektiren bir grubun bu suç teşkil eden eylemini kolaylaştırmaya veya amacına hizmet etmeye yönelik olmalı,

ii) Ya da grubun, işbu maddenin 1 inci paragrafı kapsamında bir suç işleme niyetinde olduğunu bilerek yapılmış olmalı,

Madde 3

12 nci madde ile 18 inci Madde hükümlerinin uygun olduğu ölçüde tatbik edildiği durumlar hariç olmak üzere, işbu Sözleşme, suçun tek bir ülke dahilinde işlenmesi, suçun failinin bu devletin vatandaşı olması ve bu devletin topraklarında bulunması ve başka hiçbir devletin 7 nci Maddenin 1 inci paragrafı veya 7 nci Maddenin 2 nci paragrafı uyarınca yargı yetkisini tesis edemediği hallerde uygulanmayacaktır.

Madde 4

Her Taraf Devlet,

a) 2 nci Maddede belirtilen suçların iç hukuku uyarınca cezaî kovuşturma gerektiren suç kapsamına alınması,

b) Bu suçların ağırlığını göz önünde bulundurarak uygun şekilde cezalandırmalarının sağlanması,

için gerekli önlemleri alır :

Madde 5

1. Her Taraf Devlet, iç hukuk ilkelerine uygun olarak, ülkesinde yerleşik veya kendi hukukuna göre kurulmuş olan bir tüzel kişiliğin yönetiminden veya denetiminden sorumlu bir kişi, bu sıfatıyla, 2 nci Maddede belirtilen bir suçu işlediğinde, o tüzel kişiliğin sorumlu tutulabilmesi için gerekli tedbirleri alır. Bu sorumluluk, cezaî, hukuki ya da idarî olabilir.

2. Bu sorumluluk, suçu işleyenlerin cezaî sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

3. Her Taraf Devlet, 1 inci Paragraf uyarınca sorumlu tutulan tüzel kişiliklerin, etkin, orantılı ve caydırıcı nitelikte cezaî, hukuki veya idarî yaptırımlara tâbi tutulmalarını sağlar. Bu yaptırımlar parasal nitelikte de olabilir.

Madde 6

Her Taraf Devlet, bu Sözleşme kapsamında suç teşkil eden eylem-

lerin, siyasî, felsefi, ideolojik, ırksal, etnik, dinî veya herhangi benzer bir gerekçe ile hiçbir koşulda mazur gösterilememesi için, gerektiğinde yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere gerekli olabilecek tedbirleri alır.

Madde 7

1. Her Taraf Devlet aşağıdaki hallerde 2 nci Maddede belirtilen suçlara ilişkin yargılama yetkisini tesis etmek için gerekli önlemleri alır.

a) Suç, topraklarında işlendiğinde,

b) Suç, bayrağını taşıyan bir deniz aracında veya suçun işlendiği sırada kendi mevzuatına uygun şekilde kayıtlı bulunan bir hava aracında işlendiğinde,

c) Suç, bir vatandaşı tarafından işlendiğinde,

2. Her Taraf Devlet, aşağıdaki hallerde de bu kabil suçlar üzerinde yargılama yetkisini tesis eder.

a) İşlenen suçun amaç veya sonucunun topraklarında veya bir vatandaşına karşı 2 nci Maddenin 1 inci Paragrafının (a) veya (b) bentlerinde belirtilen bir suçun işlenmesi olması;

b) İşlenen suçun amaç veya sonucunun, söz konusu Devletin diplomatik veya konsüler binaları da dahil olmak üzere, toprakları dışında bulunan bir kamu tesisine karşı 2 nci Maddenin 1 inci Paragrafının (a) veya (b) bentlerinde belirtilen bir suçun işlenmesi olması;

c) İşlenen suçun amaç veya sonucunun, kendisini herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlama amacıyla 2 nci Maddenin 1 inci Paragrafının (a) veya (b) bentlerinde belirtilen bir suçun işlenmesi olması;

d) Suçun, daimî ikametgâhı kendi topraklarında olan bir vatansız tarafından işlenmesi,

e) Suçun, sözkonusu Devletin Hükümeti tarafından işletilen bir hava aracında işlenmesi,

3. Bu Sözleşmenin onaylanmasının, kabul edilmesinin, uygun bulunmasının veya katılınmasını akabinde, her Taraf Devlet, 2. Parag-

raf uyarınca tesis ettiği yargı yetkisi hakkında Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bilgi verir. Değişiklik olması halinde, ilgili Taraf Devlet derhal Genel Sekreteri bilgilendirir.

4. Her Taraf Devlet, fail zanlısının kendi ülkesinde bulunması ve 1. ve 2. Paragraflar uyarınca yargı yetkisini tesis etmiş olan diğer herhangi bir Taraf Devlete iade etmediği hallerde, 2. Maddede belirtilen suçlar üzerinde yargı yetkisini tesis etmek için gerekli olabilecek tedbirleri de alır.

5. 2. Maddede belirtilen suçlar üzerinde, birden fazla Taraf Devletin yargı yetkisinin ileri sürüldüğü hallerde, ilgili Taraf Devletler, faaliyetlerini, özellikle takibat koşulları ve adli yardımlaşma yöntemleri çerçevesinde uygun biçimde koordine etmeye gayret eder.

6. Bu Sözleşme, genel uluslararası hukukun ilkelerine hanel gelmeksizin, Taraf Devletlerin iç hukuklarına uygun olarak tesis ettikleri cezai yetkisinin uygulamalarına engel olmaz.

Madde 8

1. Her Taraf Devlet, gerektiğinde müsadere edilebilmeleri amacıyla, 2. Maddede belirtilen suçların işlenmesi için kullanılan, veya kullanılması için oluşturulan fonların veya bu suçlardan temin edilen kazançların tespiti, bulunması, dondurulması, el konulması için iç hukuku uyarınca gerekli tedbirleri alır,

2. Her Taraf Devlet, 2. Maddede belirtilen suçların işlenmesinde kullanılan veya kullanılması için oluşturulan fonların veya bu suçlardan elde edilen kazançların müsadere edilebilmesi için iç hukuku uyarınca gerekli tedbirleri alır,

3. İlgili her Taraf Devlet, işbu maddede öngörülen müsadere sonucunda elde edilen fonların düzenli ya da duruma göre başka Taraf Devletlerle paylaşımını düzenleyen anlaşmalar akdetme yoluna gidebilir,

4. Her Taraf Devlet, işbu maddede öngörülen müsadere sonucunda elde edilen fonların, 2. Madde 1. Paragraf (a) ve (b) bentlerinde zikredilen suçların mağdurları veya ailelerinin tazmini için kullanılması amacıyla düzenlemeler oluşturur,

5. Bu maddenin hükümleri, iyi niyetli üçüncü tarafların haklarına hanel getirmeksizin uygulanır,

Madde 9

1. 2. Maddede belirtilen bir suçun failinin veya fail zanlısının topraklarında bulunabileceği bilgisini alan ilgili Taraf Devlet, bilgisine getirilen hususların soruşturulması için iç hukukuna göre gerekli olabilecek önlemleri alır,

2. Koşulların gerektirdiğini düşündüğü hallerde, fail veya fail zanlısı topraklarında bulunan Taraf Devlet, takibat veya iade amacıyla bu kişinin hazır bulunmasını sağlamak üzere iç hukuku çerçevesinde uygun tedbirleri alır,

3. İşbu maddenin 2. paragrafında yer alan tedbirler uygulanan kişi, aşağıdaki haklara sahiptir:

a) Vatandaşı olduğu veya başka bir şekilde haklarını korumaya mezun olan Devletin en yakın yetkili temsilcisi, veya vatansız olması durumunda daimi ikametgahının bulunduğu ülkenin Devlet temsilcisiyle gecikmeden temas kurmak,

b) O ülkenin temsilcisi tarafından ziyaret edilmek,

c) İşbu paragrafın a) ve b) bentlerinde öngörülen haklardan haberdar edilmek,

4. İşbu maddenin 3. paragrafında belirtilen haklar, fail veya fail zanlısının ülkesinde bulunduğu devletin kanun ve kuralları çerçevesinde ve fakat bu kanun ve kuralların işbu maddenin 3. Paragrafında belirtilen hakların tam olarak kullanılabilmesine imkân vermesi koşuluyla kullanılır.

5. İşbu maddenin 3. ve 4. paragrafları hükümleri, 7. Maddenin 1. paragrafının (b) bendi veya 2. paragrafın (b) bendi uyarınca yargı yetkisini ilan etmiş bulunan herhangi bir Taraf Devletin Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ni zanlıyla temas ve zanlıyı ziyaret etmeye davet hakkına hanel getirmez.

6. Herhangi bir Taraf Devlet, işbu maddeye uygun olarak bir kişiyi tutukladığında, bu tutuklama ve tutuklamayı muhik kılan nedenler konusunda, 7. Madde, 1. ve 2. paragrafları çerçevesinde yargı yet-

kisini tesis etmiş Taraf Devletler ile yerinde olacağına kanaat getirmesi halinde ilgili herhangi başka bir Taraf Devlete doğrudan veya Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri aracılığıyla derhal bildirir. İşbu maddenin 1. paragrafında öngörülen soruşturmayı yürüten Devlet, tahkikatın sonuçlarını sözkonusu Taraf Devletlere süratle bildirir ve yargı yetkisini kullanmak niyetinde olup olmadığını açıklar.

Madde 10

1. 7. Madde hükümlerinin uygulandığı hallerde, fail zanlısının topraklarında bulunduğu Taraf Devlet, onu iade etmeyecekse, aşırı bir gecikmeye mahal vermeksizin ve hiçbir istisna olmaksızın, suç kendi topraklarında işlenmiş olsun veya olmasın, konuyu kendi mevzuatında öngörülen süreç çerçevesinde cezai takibat başlatmalarını teminen yetkili makamlarına havale etmekle yükümlüdür. Bu makamlar kararlarını sözkonusu devletin kanunlarının ağır suçlar için öngörülmüş olduğu aynı koşullarda verirler.

2. Herhangi bir Taraf Devletin ulusal mevzuatı o Devlete, bir vatandaşını iadeye veya teslim etmeye, iade veya teslim neden olan sorgulamasından veya yargılanmasından sonra cezasını çekmek üzere ülkesine geri dönmek koşuluyla izin verdiği ve hem bu devletin, hem iade talebinde bulunan devletin bu yöntemi ve uygun görebilecekleri diğer koşulları kabul etmeleri halinde, iade veya şartlı iade, işbu maddenin 1. paragrafında öngörülen yükümlülüğün taraf devletçe yerine getirilmesi anlamına gelir.

Madde 11

1. 2. Maddede öngörülen suçlar Taraf Devletler arasında bu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden önce akdedilmiş tüm iade anlaşmalarında, iade sebebi olarak telakki edilir. Taraf Devletler, bu suçları, bundan böyle aralarında imzalayacakları her iade anlaşmasında, iadeye neden suç olarak telakki etmeyi taahhüt ederler.

2. İade için bir iade anlaşmasının mevcudiyeti koşulunu arayan bir Taraf Devlet, iade anlaşması olmadığı diğer bir Taraf Devletten iade talebi alması durumunda, dilerse işbu Sözleşmeyi, 2. Maddede tanımlanan suçlar çerçevesinde iadenin yasal zemini olarak görebilir. İade, talep edilen Devletin mevzuatındaki diğer şartlara tâbidir.

3. İade için bir iade anlaşmasının mevcudiyeti koşulunu arama-

yan devletler, 2. Maddede belirtilen suçları, talep edilen Devletin mevzuatındaki şartlara hâlel getirmeksizin, aralarında iadeye tâbi suçlar olarak kabul ederler.

4. Gerekmesi halinde 2. Maddede belirlenen suçlar, Taraf Devletler arasında iade gerçekleşebilmesi için, işlendikleri yer kadar, 7. Maddenin 1. ve 2. Paragrafları uyarınca yargısal yetki ilan etmiş Taraf Devletlerin topraklarında da işlenmiş sayılır.

5. Taraf Devletler arasında akdedilmiş iade anlaşma ve düzenlemelerinin, 2. Maddede tanımlanan suçlarla ilgili hükümlerinin bu Sözleşmeyle bağdaşmayanları değiştirmiş sayılır.

Madde 12

1. Taraf Devletler, ellerinde bulunan ve yargılama amacıyla gerekli kanıt unsurlarının temini için yardım da dahil olmak üzere, 2. Maddede belirtilen suçlarla ilgili cezai soruşturmalarda ya da ceza davalarında veya iade işlemlerinde, mümkün olan en geniş şekilde adli yardımlaşmada bulunurlar.

2. Taraf Devletler, adli yardımlaşma talebini geri çevirmek amacıyla, banka hesaplarının gizliliği ilkesini dermeyan edemezler.

3. Talep eden Taraf, talep edilen devlet tarafından sağlanan bilgi ve verileri, onun ön onayı olmaksızın, talebe konu olanlar haricindeki soruşturma, kovuşturma ya da davalarda kullanamaz.

4. Her Taraf Devlet, 5. Maddede öngörülen cezai, hukuki ya da idari sorumlulukları saptamak için gerekli bilgi veya kanıt unsurlarını diğer Taraf Devletlerle paylaşmak üzere yöntemler geliştirebilir.

5. Taraf Devletler, kendilerine 1. ve 2. paragraflar çerçevesinde düşen yükümlülükleri, aralarında mevcut bulunan adli yardımlaşma ve bilgi teatisi anlaşmaları ve düzenlemeleri çerçevesinde yerine getirirler. Bu tür anlaşmalar veya düzenlemelerin yokluğunda, Taraf Devletler, sözkonusu adli yardımlaşmayı ulusal mevzuatlarına uygun olarak gerçekleştirirler.

Madde 13

2. Maddede belirtilen suçların hiçbirisi, suçluların iadesi veya karşılıklı adli yardım amaçları bakımından, mali suç olarak kabul edil-

mez. Bu çerçevede, Taraf Devletler, suçluların iadesi veya karşılıklı adli yardım talebini, sadece suçun mali olma vasfını dermeyan ederek geri çeviremez.

Madde 14

2. Maddede belirtilen suçların hiçbiri, suçluların iadesi veya adli yardımlaşma amaçları bakımından, siyasi bir suç veya siyasi suçla bağlantılı bir suç veya siyasi saiklerle işlenmiş bir suç olarak değerlendirilmez. Bu çerçevede, bu kabil bir suç dolayısıyla yapılan iade veya adli yardımlaşma talebinin, sadece siyasi bir suç veya siyasi suçla bağlantılı bir suç veya siyasi gerekçelerle işlenmiş bir suçla ilgili olduğu gerekçesiyle geri çevrilmez.

Madde 15

Talep edilen Taraf Devletin, 2. Maddede belirtilen suçlar için yapılan iade veya adli yardımlaşma talebinin bir kişiyi ırk, din, uyruk, etnik köken veya siyasal görüşünden dolayı kovuşturmak ya da cezalandırmak amacıyla yapıldığı veya talebin yerine getirilmesinin bu sebeplerden herhangi biri yüzünden kişinin durumuna zarar vereceğine inanmak için makul gerekçelerinin bulunduğu hallerde, bu sözleşmenin hiçbir hükmü, iade veya adli yardımlaşma yükümlülüğü getirdiği şeklinde yorumlanamaz.

Madde 16

1. Taraf Devletlerden birinin ülkesinde tutuklu veya cezasını çekmekte bulunan bir kişinin, 2. Maddede belirtilen suçların soruşturulması veya kovuşturulması çerçevesinde hüviyet tespiti veya tanıklık veya olayların tespiti konusunda yardım sağlamak üzere diğer bir taraf devletin ülkesinde hazır bulunmasının talep edilmesi halinde, bu kişi, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi kaydıyla nakle tâbi tutulabilir:

(a) Sözkonusu kişinin serbestçe ve bilinçli bir şekilde rıza göstermesi,

(b) Her iki Taraf Devletin yetkili makamlarının, gerekli görebilecekleri şartlara uygun olarak nakil konusunda rıza göstermeleri

2. İşbu maddenin amaçları açısından:

(a) Gönderen devletin aksine talebi veya yetkilendirmesi olmaması kaydıyla, gönderilen devlet gönderilen kişiyi tutuklu bulundurma yetkisi ve yükümlülüğünü taşır.

(b) Gönderilen devlet, kişiyi, iki devlet arasında önceden mutabık kalınan veya bu devletlerin yetkili makamlarının kararlaştırdıkları şekilde, gönderen devlete teslim etme yükümlülüğünü geciktirmeksizin yerine getirir.

(c) Kişinin gönderildiği devlet, kişinin geri gönderilmesi amacıyla, gönderen devletten iade işlemleri başlatmasını talep edemez.

(d) Gönderilen kişinin gönderildiği devlette tutuklu olarak geçirmiş olduğu süre, gönderen devlette çekmekte olduğu cezasından mahsup edilir.

3. Bu madde uyarınca bir kişiyi gönderen taraf devlet rıza vermedikçe, bu kişi, uyuşu ne olursa olsun, gönderen devletin ülkesinden ayrıldığı tarihten önceki eylem ve mahkumiyetleri için, ne kovuşturulabilir, ne tutuklanabilir, ne de gönderildiği ülkedeki dolaşım özgürlüğüne başkaca sınırlamalar getirilebilir.

Madde 17

İşbu Sözleşme uyarınca tutuklanan veya hakkında herhangi başka bir önlem alınan veya dava açılan herkesin, toprağında bulunduğu devletin mevzuatında öngörülen her türlü temel hak ve güvencelerden yararlanma ve uluslararası insan hakları hukuku da dahil olmak üzere, uluslararası hukuk hükümlerini içerecek şekilde adil muamele güvencesine sahip olma hakkı vardır.

Madde 18

Taraf Devletler, topraklarının dahilinde veya haricinde işlenecek suçların kendi topraklarında gerçekleştirilen hazırlıklarının önlenmesi amacıyla gerektiğinde iç hukuklarında lazım gelen düzenlemeleri yapmak da dahil olmak üzere 2. Maddede belirtilen suçların önlenmesi amacıyla mümkün olan her türlü tedbiri almak suretiyle işbirliği yaparlar. Bu meyanda,

a) 2. Maddede belirtilen suçların işlenmesini bilerek teşvik eden, kışkırtan, örgütleyen ya da gerçekleştiren kişilerin ve örgütlerin topraklarındaki yasadışı eylemlerinin yasaklanmasına ilişkin önlemler,

b) Finansal kurumlar ve finans işleri yapan diğer kuruluşları, devamlı veya arızı müşterilerinin veya lehlerine hesap açılan kişilerin teşhisi için mevcut en etkili yöntemleri kullanmaya, olağandışı veya şüpheli işlemlere özel bir dikkat göstermeye ve suç teşkil eden bir eylemden kaynaklandığından şüphelenilen işlemleri haber vermeye mecbur eden önlemler. Bu amaçla Taraf Devletler, aşağıdaki tedbirleri öngörmelidirler:

(i) Sahip veya lehdarlarının teşhis edilemediği veya edilemez olduğu hesapların açılmasını yasaklayan düzenlemeler ve bu kuruluşların sözkonusu işlemlerin gerçek sahiplerinin kimliklerini kontrol etmelerini garanti eden önlemler almak,

(ii) Tüzel kişilerin kimliklerinin belirlenmesi konusunda, malî kurumları, gerektiğinde, müşterinin hukukî varlığını ve yapısını, kamu sicilinden veya müşterinin kendisinden veya her ikisinden, başta müşterinin ismini, yasal şeklini, adresini, yöneticilerini ve tüzel kişiliğin sorumluluğunu düzenleyen hükümleri olmak üzere şirketin teşekkülüne dair kanıtı aramak suretiyle kontrol etmek amacıyla önlemler almaya zorunlu tutmak,

(iii) Malî kurumların, şüpheleri haklı bir nedene dayandığında gizlilik ilkesini ihlal etmelerinden dolayı cezaî veya hukukî sorumluluklarını doğurmayacak şekilde, tüm karmaşık, sıradışı ve önemli işlemler ile görünür bir ekonomik veya yasal nedeni olmayan tüm sıradışı işlemler derhal yetkili makamlara bildirmelerini zorunlu kılan yasal düzenlemeleri gerçekleştirmek,

(iv) Malî kurumların ulusal veya uluslararası işlemlere ilişkin tüm gerekli belgeleri asgari beş yıl saklamalarını talep etmek,

2. Ayrıca, Taraf Devletler, 2 nci maddede tanımlanan suçların önlenmesi için;

(a) Tüm para transferi kurumlarının, örneğin bu kurumların kuruluş izinleri de dahil olmak üzere, denetlenmesini sağlayan tedbirleri almak,

(b) Bilgilerin amacına uygun şekilde kullanılacağı ve sermayenin serbest dolaşımının hiçbir surette engellemeyeceğinin kesin garantilere tâbi olmaları kaydıyla nakit ve ticaret senetlerinin izlenmesini veya gözetimini sağlayacak gerçekçi tedbirler almak,

hususlarında işbirliğinde bulunurlar.

3. Taraf Devletler, ayrıca kesin ve teyit edilen bilgileri iç hukuklarına uygun olarak teati etmek ve 2 nci maddede belirtilen suçların işlenmesini önlemek amacıyla alınan idari tedbirler ile özellikle aşağıda belirtilen tedbirlerden uygun olanları koordine etmek suretiyle, 2 nci maddede belirtilen suçların önlenmesinde işbirliği yaparlar:

(a) 2 nci maddede belirtilen suçların bütün veçhelerine ilişkin bilgilerin güvenli ve hızlı biçimde teati edilmesini kolaylaştırmak amacıyla, yetkili kuruluş ve makamları arasında iletişim kanalları kurmak ve muhafaza etmek;

(b) 2 nci maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak, aşağıda belirtilen hususlarda soruşturma yapılmasında birbirleriyle işbirliğinde bulunmak:

(i) Bu tür suçlara katıldığına dair haklarında makul şüpheler bulunan kişilerin kimliği, yeri ve faaliyetleri,

(ii) Bu tür suçların işlenmesiyle ilgili fon hareketleri.

4. Taraf Devletler, Uluslararası Kriminal Polis Örgütü (Interpol) aracılığıyla bilgi teatisinde bulunabilirler.

Madde 19

Sanık hakkında cezai takibatın yürütüldüğü Taraf Devlet, takibatın kesin sonucunu, iç hukuk veya uygulanabilir usuller çerçevesinde, diğer Taraf Devletleri bilgilendirecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine iletir.

Madde 20

Taraf Devletler, bu Sözleşmedeki yükümlülüklerini, devletlerin egemen eşitliği ve toprak bütünlükleri ile diğer devletlerin içişlerine karışmama ilkelerine saygı çerçevesinde yerine getirirler.

Madde 21

İşbu Sözleşmenin hiçbir hükmü, devletlerin ve kişilerin başta Birleşmiş Milletler Yasasının uluslararası insancıl hukukun ve ilgili diğer sözleşmelerin amaçları olmak üzere, devletlerin ve bireylerin uluslararası hukuktan kaynaklanan diğer hak, yükümlülük ve sorumluluklarını etkilemez.

Madde 22

Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, bir Taraf Devlete, diğer bir Taraf Devletinin ülkesinde ve o Taraf Devletin kendi iç hukukuna göre mühasıran sahip olduğu yargı yetkisini veya görevlerin ifası hakkında vermez.

Madde 23

1. İşbu Sözleşmenin eki, aşağıdaki koşulları haiz uygun andlaşmaların ilavesi suretiyle tadil edilebilir:

(a) Bütün devletlerin katılımına açık olmak,

(b) Yürürlüğe girmiş bulunmak,

(c) İşbu Sözleşmeye taraf en az 22 devlet tarafından onay, kabul, uygun bulunma veya katılmaya konu edilmiş olmak.

2. İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra her Taraf Devlet böyle bir değişiklik teklif edebilir. Herhangi bir değişiklik teklifi, depozitere yazılı olarak iletilir. Depoziter, 1 inci paragraftaki şartlara uyan teklifleri bütün Taraf Devletlere bildirir ve onların, teklif edilen değişikliğin kabul edilip edilmemesine ilişkin görüşlerini ister.

3. Teklif eden değişiklik, bütün taraflara iletilmesinden itibaren 180 gün içinde Taraf Devletlerin üçte birinden yazılı bildirim yoluyla itiraz gelmediği takdirde kabul edilmiş sayılır.

4. Kabul edilmiş bir değişiklik, buna ilişkin onay, kabul veya uygun bulma belgesini tevdi eden Taraf Devletler bakımından, bu tür 22 nci belgenin tevdiini takip eden 30 uncu gün sonunda yürürlüğe girer. Değişikliği, 22 nci belgenin tevdiinden sonra onaylanan, kabul eden, uygun bulan veya katılan her bir Taraf Devlet bakımından bu değişiklik, kendi onay, kabul veya uygun bulma belgesini tevdiinden itibaren 30 gün sonra yürürlüğe girer.

Madde 24

1. Bu Sözleşmenin yorumlanması veya uygulanmasıyla ilgili olarak iki veya daha fazla Taraf Devlet arasında ortaya çıkıp da makul bir süre içinde müzakere yoluyla çözümlenemeyen bir uyuşmazlık, bu Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, tahkime sunulur. Şayet

tahkim talebini takip eden 6 ay içinde Taraflar tahkimin teşkili üzerinde anlaşamazsa, Taraflardan herhangi biri, uyuşmazlığı, Divan Statüsüne uygun olarak yapacağı bir müracaatla Uluslararası Adalet Divanına götürür.

2. Her devlet, bu Sözleşmeyi imzası, onayı, kabulü, uygun bulması veya Sözleşme'ye katılımı sırasında, kendisini işbu maddenin 1 inci Paragrafı hükümleriyle bağlı saymadığını beyan edebilir. Diğer Taraf Devletlerde bu tür bir çekince beyanında bulunmuş bir Taraf Devlete karşı sözkonusu hükümlerle bağlı değildirler.

3. İşbu maddenin 2 nci Paragrafı hükümlerine uygun olarak çekince koymuş olan herhangi bir devlet, bu çekincesini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bu amaçla yapacağı bir bildirimle her an geri çekebilir.

Madde 25

1. İşbu Sözleşme, 10 Ocak 2000'den 31 Aralık 2001'e kadar New York'taki Birleşmiş Milletler Merkezinde bütün devletlerin imzasına açık tutulur.

2. İşbu Sözleşme, onay, kabul veya uygun bulmaya tâbidir. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilir.

3. İşbu Sözleşme, her devletin katılımına açıktır. Katılım belgeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilir.

Madde 26

1. İşbu Sözleşme, yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdiini takip eden 30 uncu gün yürürlüğe girer.

2. Yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma veya katılım belgesinin tevdiinden sonra bu Sözleşmeyi onaylayan, kabul eden, uygun bulan veya Sözleşmeye katılan her bir devlet bakımından Sözleşme, o devletin onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesini tevdiini takip eden 30 uncu gün yürürlüğe girer.

Madde 27

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine yazılı bildirimde bulunmak suretiyle, bu Sözleşmeden çekilebilir.

2. Çekilme, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin bildirimini aldığı tarihten itibaren bir yıl sonra geçerlik kazanır.

Madde 28

Arapça, Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca ve Rusça metinleri eşit derecede geçerli olan bu Sözleşmenin orijinal nüshası, bunun onaylı örneklerini bütün devletlere dağıtacak olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından saklanır.

Yukarıdaki hususlar tasdiken, Hükümetleri tarafından usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış aşağıda kayıtlı imzacılar, 10 Ocak 2000 tarihinde New York'ta Birleşmiş Milletler Merkezinde imzaya açılan bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Ek :

1. Uçakların Yasadışı Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi (16 Aralık 1970, Lahey) - ICAO

2. Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi (23 Eylül 1971, Montreal) - ICAO

3. Diplomatik Ajanlar Dahil Uluslararası Korunan Kişilere Karşı Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi (14 Aralık 1973, New York) - BMGK

4. Rehin Almalara Karşı Uluslararası Sözleşme (17 Aralık 1979, New York) - BMGK

5. Nükleer Maddelerin Fiziki Korunması Sözleşmesi (3 Mart 1980, Viyana)

6. Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet veren Havalimanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi Protokolü, Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokol (24 Şubat 1988, Montreal) - ICAO,

7. Denizcilik Seferyollarının Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi (10 Mart 1988, Roma) - IMO,

8. Kıta Sahanelığında Kurulu Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Protokol (10 Mart 1988, Roma) - IMO,

9. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Sözleşmesi (15 Aralık 1997, New York) - BMGK

BEYAN

1. Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1(b) paragrafının uygulanmasının bir silahlı çatışmanın varlığına işaret etmeyeceğini, silahlı çatışma tabirinin, örgütlü bir biçimde olsun veya olmasın, ceza hukuku kapsamında terörizm suçunu oluşturan fiillerin işlenmesinden farklı olan bir durumu betimlediğini beyan eder.

2. Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1(b) paragrafının, 21 inci maddede de ifade edildiği üzere, devletlerin BM Şartı da dahil olmak üzere uluslararası hukuktan kaynaklanan yükümlülüklerine, özellikle başka devletlerin topraklarında faaliyet gösteren terörist ve silahlı gruplara finansal destek sağlamama yükümlülüğüne zarar vermeyeceğini beyan eder.

3. "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme"nin 24 üncü maddesinin 2 nci paragrafına uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti, adı geçen Sözleşmenin 24 üncü maddesinin 1 inci fıkrası ile kendisini bağlı telakki etmediğini açıklar.

TERÖRİST BOMBALAMALARININ ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME*

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Uluslararası barış ve güvenliğin korunmasına ve Devletler arasındaki iyi komşuluk ve dostane ilişkilerin geliştirilmesine ilişkin Birleşmiş Milletler Şartı amaç ve ilkelerini göz önünde tutarak,

Terörizm eylemlerinin bütün biçim ve görünüşleriyle dünya genelindeki tırmanışından derin endişe duyarak,

Birleşmiş Milletler'in Ellinci Yıldönümü vesilesiyle yayınlanan 24 Ekim 1995 tarihli Beyannamesini anımsayarak,

Aynı zamanda, "Birleşmiş Milletlere üye devletlerin, diğerleri yanında, devletler ve halklar arasındaki dostça ilişkileri tehlikeye düşüren ve devletlerin toprak bütünlüğü ve güvenliğini tehdit edenler de dahil olmak üzere, kim tarafından ve nerede işlenirse işlensin, tüm terörist eylem, yöntem ve uygulamaları suç ve mazur görülemez olarak sarih bir şekilde kınadıklarını ciddî olarak yeniden teyit ettikleri" Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1994 tarih ve 49/60 sayılı kararına ekli Uluslararası Terörizmin ortadan Kaldırılması için Önlemler Hakkındaki Beyannameyi de hatırlayarak,

Beyannamenin aynı zamanda Devletleri, "konunun tüm veçhelerini kapsayan kapsamlı bir yasal çerçevenin mevcut olmasını temin etmek amacıyla, terörizmin bütün biçim ve görünüşleriyle önlenmesi, bastırılması ve ortadan kaldırılmasına dair mevcut uluslararası

* İngilizce metni 2001 yılına ait MHB'de yayımlanan sözleşmenin Türkçe metni, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin resmi internet sitesinden alınmış olup metin henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır. 4740 sayılı Onaylamayı Uygun Bulma Kanunu için bkz. RG. 19.01.2002 - 24645.

yasal düzenlemelerin kapsamını ivedi olarak gözden geçirmeye” teşvik ettiğini not ederek,

Genel Kurulun 17 Aralık 1996 tarih ve 51/210 sayılı kararını ve ekindeki Uluslararası Terörizmin Ortadan Kaldırılması İçin önlemler Hakkında 1994 tarihli Beyannameye Ek Beyannameyi anımsayarak,

Patlayıcı ve diğer ölümcül araç-gereçlerle gerçekleştirilen terörist saldırıların giderek yaygınlaştığını not ederek,

Mevcut çok taraflı yasal düzenlemelerin bu saldırıları yeteri kadar karşılamadığını da not ederek,

Bu tür terörizm eylemlerinin önlenmesi ve faillerinin kovuşturulması ve cezalandırılması için etkin ve pratik önlemlerin tasarlanması ve kabul edilmesinde Devletler arasındaki uluslararası işbirliğinin artırılmasına ivedi gereksinim duyulduğu hususunda ikna olarak,

Bu tür eylemlerin meydana gelmesinin, bir bütün olarak uluslararası topluluk için büyük bir endişe kaynağı olduğu göz önüne alınarak,

Devletlerin askerî kuvvetlerinin faaliyetlerinin, bu Sözleşmenin çerçevesi dışındaki uluslararası hukuk kurallarınca düzenlendiğini ve belirli eylemlerin bu Sözleşmenin kapsamı dışında bırakılmasının, yasadışı eylemlere göz yumulduğu ya da bu eylemlerin yasal kılındığı ya da diğer kanunlara göre kovuşturulmasına engel olunduğu anlamına gelmediğini not ederek,

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmışlardır :

Madde 1

Bu Sözleşmenin amaçları açısından :

1. “Devlet ya da hükümet tesisleri”, bir Devletin temsilcileri, Hükümet, yasama ya da yargı üyeleri ya da bir Devletin ya da herhangi bir kamu makamının ya da kuruluşunun memurları ya da çalışanları ya da hükümetlerarası bir örgütün memur ve çalışanları tarafından resmî görevleriyle bağlantılı olarak kullanılan ya da işgal edilen herhangi bir daimi ya da geçici tesis ya da aracı kapsar.

2. “Altyapı tesisleri”, su, kanalizasyon, enerji, yakıt ya da iletişim

gibi, kamu yararına hizmetleri sağlayan ya da dağıtımını yapan kamusal ya da özel olarak sahip olunan tesisleri ifade eder.

3. "Patlayıcı ya da diğer ölümcül araç-gereç":

(a) Ölüm, ciddî bedensel yaralama ya da önemli maddî zarara yolaçma imkânına sahip ya da bu amaçla tasarlanmış patlayıcı ya da yanıcı silah ya da araç-gereç; ya da

(b) Zehirli kimyasal, biyolojik maddelerin ya da zehirlerin ya da benzeri maddelerin ya da radyasyon ya da radyoaktif maddelerin bırakılması, yayılması ya da etkilemesi yoluyla ölüm, ciddî bedensel yaralama ya da önemli maddî zarara yolaçma imkânına sahip ya da bu amaçla tasarlanmış bir silah ya da araç-gereç anlamına gelir.

4. "Bir Devletin Askerî Kuvvetleri", ulusal savunma ya da güvenlik temel amacıyla, kendi iç hukuku uyarınca örgütlenen, eğitilen ve donatılan bir Devletin silahlı kuvvetlerini ve kendi resmî komuta, kontrol ve sorumlulukları altındaki silahlı kuvvetlere destek olmak amacıyla görev yapan kişileri ifade eder.

5. "Kamunun kullanımına açık alan", herhangi bir bina, yol, cadde, su yolu ya da diğer alanların, sürekli, düzenli ya da belirli aralıklarla halka ve kişilere açık kısımlarını ifade eder ve halka ya da kişilere açık her türlü ticarî, iş, kültürel, tarihsel, eğitimsel, dinsel, hükümetle ilgili, eğlence, dinlenme ve benzeri yerleri kapsar.

6. "Kamu ulaşım sistemi", kişi ya da kargo ulaştırması için, kamu kesimi tarafından yararlanılabilen hizmetler için, kamu ya da özel mülkiyet altında tüm tesis, araç ve vasıtaları ifade eder.

Madde 2

1. Aşağıdaki amaçlara ulaşmak için hukuka aykırı olarak ve kasten, bir kamu kesimine açık alan, bir Devlet ya da hükümet tesisi, bir kamu ulaşım sistemi ya da bir altyapı tesisine, içine ya da karşısına bir patlayıcı ya da diğer ölümcül bir araç-gereci yönlendiren, yerleştiren, ateşleyen ya da patlatan herhangi bir kişi bu Sözleşmenin anlamı dahilinde suç işlemiş sayılır.

(a) Ölüm ya da ciddî bedensel yaralamaya yolaçma ya da;

(b) Bu tür bir alanın, tesisin ya da sistemin, önemli ölçüde ekono-

mik zararlarla sonuçlanacak ya da sonuçlanması muhtemel olacak şekilde, geniş biçimde yıkılmasına yolaçma.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen bir suçu işlemeye teşebbüs eden herhangi bir kişi de suç işlemiş sayılır.

3. (a) Bir suç ortağı olarak bu maddenin 1 inci ya da 2 nci paragrafında belirtilen bir suça iştirak eden; ya da

(b) Bu maddenin paragraf 1 ya da 2'sinde belirtilen bir suçu işlemek üzere diğerlerini örgütleyen ya da yönlendiren; ya da

(c) Ortak bir amaçla hareket eden bir grup kişiyle, bu maddenin 1 inci ya da 2 nci paragrafında belirtilen bir ya da daha fazla suçun işlenmesine, herhangi diğer bir yolla katkıda bulunan herhangi bir kişi suç işlemiş sayılır; bu tür bir katkı, kasıtlı olacak veya genel suç faaliyetlerini artırma amacıyla ya da grubun amacı doğrultusunda olacak veya grubun ilgili suç ya da suçları işleme kastı bilinerek gerçekleştirilecektir.

Madde 3

Bu Sözleşme, suçun tek bir devlet dahilinde işlendiği, zanlı ve mağdurlarının bu devletin vatandaşı olduğu, zanlının bu devlet topraklarında bulunduğu ve 10 uncu maddeden 15 inci maddeye kadar olan hükümlerin uygun olduğu ölçüde uygulanması durumu hariç olmak üzere, diğer hiçbir devletin bu Sözleşmenin 6 ncı maddesi 1 inci veya 2 nci bendi çerçevesinde yargılama yetkisinin bulunmadığı durumda uygulanmayacaktır.

Madde 4

Her Taraf Devlet, gerekli olduğu ölçüde, aşağıdaki önlemleri alacaktır :

(a) Bu Sözleşmenin 2 nci Maddesinde belirtilen suçları iç hukukuna göre suç olarak yerleştirmek;

(b) Bu suçların ağır niteliğini gözönüne alarak uygun cezalara tâbi tutulmalarını sağlamak.

Madde 5

Taraf olan her devlet, uygun olduğu ölçüde, iç mevzuatının, bu

Sözleşme kapsamı içindeki suçların, özellikle kamuoyunda, bir grup insan veya belirli insanlarda bir korku durumu yaratma amacı ve hesabı ile işlenenlerin, siyasî, felsefî, ideolojik, ırkî, etnik, dinî veya başka benzer bir mülahaza ile hiçbir durumda haklı kılınmaması ve bu suçların ağır niteliğine uygun cezalarla cezalandırılmasını sağlayan tedbirler de dahil olmak üzere gerekli olabilecek tedbirleri alacaktır.

Madde 6

1. Her Taraf Devlet, Madde 2'de belirtilen suçlarla ilgili olarak, aşağıdaki durumlarda, gerekli olduğu ölçüde, kendi yargı yetkisini tesis edecektir :

(a) Suçun bu Devletin topraklarında işlenmesi; ya da

(b) Suçun, bu Devletin bayrağını taşıyan bir gemide ya da suçun işlendiği anda bu Devletin kanunları altında kayıtlı bulunan bir uçakta işlenmesi; ya da

(c) Suçun bu Devletin bir vatandaşı tarafından işlenmesi.

2. Bir Taraf Devlet yargı hakkını, aynı zamanda, aşağıdaki durumlardaki türden suçlar içinde kullanabilir:

(a) Suçun bu Devletin bir vatandaşına karşı işlenmiş olması; ya da

(b) Suçun, bir Devletin ya da hükümetin, bu Devletin Büyükelçiliği ya da diğer diplomatik ya da konsolosluk binaları dahil, yurtdışındaki tesislerine karşı işlenmesi

(c) Suçun, bu Devletin topraklarında daimi olarak ikâmet eden haymatloz tarafından işlenmesi durumunda; ya da

(d) Suçun, Devleti belirli bir eylemi gerçekleştirmeye zorlamaya ya da gerçekleştirmekten caydırmaya yönelik olarak işlenmesi; ya da

(e) Suçun, bu Devletin Hükümeti tarafından işletilen bir uçakta işlenmesi.

3. Bu Sözleşmenin onaylanması, kabul edilmesi, uygun bulunması ya da katılınmasını takiben, her Taraf Devlet Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine, kendi iç hukukundaki yargı yetkisini, bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun şekilde tesis ettiği hususunda bildirimde bu-

lunacaktır. Herhangi bir değişiklik yapılması halinde, ilgili Taraf Devlet bir an önce Genel Sekretere bildirimde bulunacaktır.

4. Her Taraf Devlet, aynı şekilde, gerekli olduğu ölçüde, 2 nci Maddede belirtilen suçlarla ilgili ve zanlının kendi topraklarında bulunduğu ve bu kişiyi, mevcut maddenin fıkra 1 ya da 2'si gereğince kendi yargı yetkisini tesis etmiş olan hiçbir Taraf Devlete iade etmediği durumlarda, kendi yargı hakkını yerleştirecektir.

5. Bu Sözleşme, Taraf bir Devletin, iç hukukuna uygun olarak tesis ettiği herhangi bir cezaî yargı yetkisi kullanımını dışlamaz.

Madde 7

1. İlgili Taraf Devlet, 2 nci maddede belirtilen bir suçu işleyen ya da işlediği iddia edilen bir kişinin kendi topraklarında bulunduğu dair bir bilginin alınmasını takiben, alınan bilgideki gerçekleri araştırmak üzere kendi iç hukukuna göre, gerekli önlemleri alacaktır.

2. Koşulların izin verdiği emin olduktan sonra, suçu işleyen ya da işlediği iddia edilen kişinin topraklarında bulunduğu Taraf Devlet, bu kişinin mevcudiyetinin cezaî kovuşturma da iade etme amacına yönelik olmasını temin etmek üzere, kendi iç hukukunda uygun görülen önlemleri alacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci paragrafında atıfta bulunulan önlemlerin alınacağı kişi :

(a) Vatandaşı olduğu ya da haklarını savunmaya yetkili olduğu Devletin ya da kişinin vatansız olması durumunda topraklarında daimi olarak ikâmet ettiği Devletin en yakındaki temsilcisiyle zaman geçirmeksizin iletişim kurmaya;

(b) Bu Devletin temsilcisi tarafından ziyaret edilmeye;

(c) Altparagraflar (a) ve (b)'nin kendisine tanıdığı haklarının bildirilmesine hak kazanacaktır.

4. Bu maddenin 3 üncü paragrafında atıfta bulunulan haklar, suçlunun ya da zanlının topraklarında bulunduğu Devletin kanun ve mevzuatına uygun olarak, bu Kanun ve mevzuatın, 3 üncü paragrafla verilen hakların amaçlarını tam olarak sağlama amacına uyması koşuluyla kullanılacaktır.

5. Bu maddenin 3 ve 4 üncü paragraflarındaki hükümler, 6 ncı Maddenin 1(c) ya da 2(c) altparagraflarına uygun olarak yargı yetkisinin bulunduğu iddia eden Taraf Devletin, suçlu olduğu iddia edilen kişi ile iletişim kurmak ve onu ziyaret etmek için Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ni davet etmek hakkına halel getirmeyecektir.

6. Bir Taraf Devlet, bu maddeye uygun bir şekilde, bir kişiyi gözaltına aldığı zaman, bir an önce ya doğrudan ya da Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri aracılığıyla, 6 ncı Maddenin 1 ve 2 nci paragrafları uyarınca yargı yetkisini tesis eden Taraf Devletlere ve yararlı olduğu düşüncesinde ise, herhangi diğer ilgili Taraf Devlete, kişinin gözaltında olduğu ve kişinin gözaltına alınmasını gerektiren koşullar hakkında bildirimde bulunacaktır. Bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen soruşturmayı yapan Devlet, ilgili Taraf Devletleri, bulgularından ve yargı hakkını kullanmak isteyip istemediğine ilişkin ivedi olarak bilgilendirecektir.

Madde 8

1. Suçu işlediği iddia edilen kişinin topraklarında bulunduğu Taraf Devlet, 6 ncı Maddenin uygulandığı durumlarda, bu kişiyi iade etmediği takdirde, suç kendi topraklarında işlensin ya da işlenmesin, istisnasız ve gecikmeksizin durumu, bu Devletin kanunlarına uygun bir yöntemle, cezaî kovuşturmaya tâbi tutulması amacıyla yetkili makamlara iletacaktır. Bu makamlar, Devletin kanunlarına göre ağır unsurlar içeren herhangi bir davada olduğu gibi aynı usulde karar vereceklerdir.

2. Bir Taraf Devletin kendi iç hukuku uyarınca kendi vatandaşlarını iade etmesine ya da teslim etmesine izin veriliyorsa, ancak iade ya da teslimin talep edildiği ülkedeki yargı ya da yargı usulleri sonucunda verilen hükmü çekmek üzere bu Devlete geri verileceği ve bu Devlet ile kişinin iadesini isteyen Devletin bu seçenek ve gerekli gördükleri diğer koşullar üzerinde anlaşmaya varmaları koşuluyla izin verilir. Bu tür koşullu iade ya da teslim, bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yeterlidir.

Madde 9

1. 2 nci Maddede belirtilen suçlar, bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce Taraf Devletler arasında mevcut herhangi bir iade

andlaşmasındaki iade edilebilir suçlara dahil addedileceklerdir. Taraf Devletler bu tür suçları, birbirleri arasında daha sonra akdedecekleri her iade anlaşmasına iade edilebilir suçlar olarak dahil etmeyi yükümlenirler.

2. İadeyi bir andlaşmanın mevcudiyeti koşuluna bağlı olarak kabul eden bir Taraf Devlet, kendisi ile bir iade anlaşması bulunmayan bir Taraf Devletten iade talebi alması halinde, talep edilen Taraf Devlet, kendi seçimiyle, bu Sözleşmeyi, 2 nci Maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak iade için yasal bir dayanak olarak kabul edebilir. İade, talep edilen Devletin hukukunca hükme bağlanan diğer koşullara tâbi olacaktır.

3. İadeyi bir andlaşmanın mevcudiyeti koşuluna bağlı olmaksızın kabul eden Taraf Devletler, talep eden Devletin hukukunca hükme bağlanan koşullara tâbi olarak, 2 nci Maddede belirtilen suçları kendileri arasında iade edilebilir suçlar olarak tanıyacaklardır.

4. Gerektiği takdirde, 2. maddede belirtilen suçlar, taraf devletler arasında suçluların iadesi amacıyla, sadece meydana geldikleri yerde değil, 6. maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca yargı yetkisini tesis eden devletlerin toprakları üzerinde de işlenmiş gibi muamele görecektir.

5. 2. maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak, Taraf Devletler arasındaki tüm suçluların iadesi andlaşmalarının ve düzenlemelerinin hükümleri, bu Sözleşme ile bağdaşmadığı ölçüde, Taraf Devletler arasında değiştirilmiş addedilecektir.

Madde 10

1. Taraf Devletler, 2 nci Maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak önlerine gelen soruşturmalar ya da suç ya da iade usulleriyle bağlantılı olarak birbirlerine, yargı usulleri için gerekli olan kanıtların temin edilmesi dahil olmak üzere, mümkün olan en büyük ölçüde yardımda bulunacaklardır.

2. Taraf Devletler, birbirleri arasında adlî yardımlaşma konusunda mevcut olabilecek herhangi bir andlaşma ya da diğer düzenlemeye uygun olacak şekilde bu maddenin 1 inci paragrafı altındaki yükümlülüklerini yerine getireceklerdir. Bu tür andlaşma ya da düzenlemelerin yokluğu durumunda Taraf Devletler birbirlerine, kendi iç hukukları uyarınca yardımda bulunacaklardır.

Madde 11

2 nci Maddede belirtilen suçların hiçbiri, iade ya da adlî yardımlaşma bakımından, siyasî suç ya da siyasî bir suçla bağlantılı bir suç ya da siyasî nedenlerden esinlenmiş bir suç olarak kabul edilmeyeceklerdir. Buna göre, bu tür bir suç temelinde yapılan bir iade ya da adlî yardımlaşma talebi, salt siyasî bir suçla ilgili olduğu ya da siyasî bir suçla bağlantılı bir suç olduğu ya da siyasî nedenlerden esinlenmiş bir suç olduğu gerekçesiyle reddedilemez.

Madde 12

Bu Sözleşmede belirtilen hiçbir şey, talep edilen Taraf Devletin, 2 nci maddede belirtilen suçlara ilişkin iade talebinin ya da bu türden suçlara ilişkin adlî yardımlaşma talebinin, sözkonusu kişinin, ırkından, dininden, milliyetinden, etnik kökeninden ya da siyasî görüşlerinden ötürü kovuşturulması ya da cezalandırılması amacıyla yapıldığına ya da talebin yerine getirilmesinin, bu sebeplerden herhangi birinden dolayı kişinin konumuna zarar verebileceğine inanması için yeterli sebebi olması durumunda, iade etme ya da karşılıklı yardımda bulunma yükümlülüğü verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 13

1. Bir Taraf Devletin topraklarında gözaltında tutulan ya da cezasını çekmekte olan bir kişi, tanıklık, kimlik tespiti ya da bu Sözleşme altındaki suçların soruşturma ya da davası için kanıt toplanmasında yardım sağlaması amacıyla, varlığı bir başka Taraf Devlet tarafından talep edilmesi durumunda, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde transfer edilebilir:

- (a) Kişi, özgür bir şekilde buna rıza gösterdiğini bildirirse; ve
- (b) İki Devletin yetkili makamları, bu Devletlerin uygun göreceklere koşullara bağlı olarak mutabık kalırlarsa.

2. Bu maddenin amaçları bakımından:

- (a) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, kişinin topraklarından transfer edildiği Devlet tarafından aksine talepte bulunulmadıkça ya da yetki verilmedikçe, transfer edilen kişiyi gözaltında tutmakla yetkili ve yükümlü olacaktır;

(b) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, önceden kararlaştırıldığı üzere, ya da iki Devletin yetkili makamlarınca kararlaştırıldığı şekilde, gecikmeksizin kişiyi, getirildiği Devletin gözetimine geri verme yükümlülüğünü yerine getirecektir;

(c) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, kişinin topraklarından transfer edildiği Devletten, kişinin geri verilmesi için iade sürecini başlatma talebinde bulunmayacaktır;

(d) Transfer edilen kişinin, transfer olduğu Devlette gözaltında geçirdiği süre, topraklarından transfer edildiği Devlette çekmekte olduğu cezasına sayılacaktır.

3. Kişinin topraklarından transfer edileceği Taraf Devlet, bu madde uyarınca mutabık kalmadıkça, kişi, milliyeti ne olursa olsun, transfer edildiği Devletin topraklarından ayrılmasından önceki eylem ya da mahkûmiyetleriyle ilgili olarak, transfer olduğu Devletin topraklarında cezai kovuşturmayla tâbi tutulmayacak ya da gözaltına alınmayacak ya da kişisel özgürlüklerine herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir.

Madde 14

Bu Sözleşmeye uygun olarak gözaltına alınan ya da hakkında herhangi bir önlem alınan ya da yargı süreci sürdürülen herhangi bir kişiye, topraklarında bulunan Devletin hukukuna ve uluslararası insan hakları hukuku dahil, uluslararası hukukun uygulanabilir hükümlerine uygun bir şekilde bütün hak ve garantilerden yararlandırma dahil, adil bir muamele sağlanacaktır.

Madde 15

Taraf Devletler, 2 nci maddede belirtilen suçların önlenmesi için özellikle:

(a) 2 nci maddede belirtilen suçların işlenmesini teşvik eden, kışkırtan, örgütleyen, bilerek finanse eden ya da bu suçları işleyen kişilerin, grupların ve örgütlerin yasadışı faaliyetlerini kendi topraklarında yasaklayan önlemler dahil olmak üzere, kendi toprakları içinde ya da dışında gerçekleşen suçların birbirlerinin topraklarında işlenmesini önlemek ve karşılık vermek üzere, gerekli olduğu takdirde iç hukukunu düzeltmek dahil, bütün uygulanabilir önlemleri alarak;

(b) Ulusal kanunlarına uygun olarak, doğru ve teyid edilmiş bilgi değişiminde bulunarak ve 2 nci maddede belirtilen suçların işlenmesini önlemek amacıyla gerekli görüldüğü ölçüde alınan idarî ve diğer önlemleri koordine ederek;

(c) Uygun görüldüğü yerde, patlayıcıların ve ölüm ya da bedensel yaralanmaya yol açabilen diğer zararlı maddelerin tespit edilmesi yöntemlerine ilişkin araştırma ve geliştirme yoluyla, patlama sonrası incelemesinde kökenin tanımlanabilmesi için patlayıcıların işaretlenmesi standartlarının geliştirilmesi üzerinde istişare yapılması yoluyla, önleyici tedbirler hakkında bilgi değişimi, işbirliği ve teknoloji, donanım ve ilgili maddelerin transferi yoluyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 16

Suç işlediği iddia edilen kişinin cezaî kovuşturmaya tâbi tutulduğu Taraf Devlet, kendi iç hukuku ya da uygulanabilir usullere uygun olarak, yargılamanın nihai sonucunu, diğer Taraf Devletlere bilgi verecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirecektir.

Madde 17

Taraf Devletler, bu Sözleşmedeki yükümlülüklerini, Devletlerin egemen eşitliği ve toprak bütünlüğü ve diğer Devletlerin içişlerine karışmama ilkelerine uygun biçimde yerine getireceklerdir.

Madde 18

Bu Sözleşmedeki hiçbir şey bir Taraf Devlete, bir başka Taraf Devletin topraklarında, kendi iç hukuku tarafından sadece bu Taraf Devletin makamlarına bırakılan yetki ve görevlerin kullanılması hakkını kullanma hakkı vermez.

Madde 19

1. Bu Sözleşmedeki hiçbir şey, Devletlerin ve bireylerin uluslararası hukuk ve özellikle de Birleşmiş Milletler Şartı amaç ve ilkeleri ve uluslararası insancıl hukuk altındaki diğer hak, yükümlülük ve sorumluluklarını etkilemeyecektir.

2. Bir silahlı çatışma sırasında silahlı kuvvetlerin faaliyetleri, bu terimler uluslararası insanî hukukun altında anlaşıldığından ve bu hukuka tâbi olduğundan bu Sözleşmenin ilgi alanı dışındadır ve res-

mî görevlerinin ifasında Devletin askerî kuvvetlerince gerçekleştirilen faaliyetler, uluslararası hukukun diğer kurallarına tâbi olduğu ölçüde bu Sözleşmenin dışındadır.

Madde 20

1. Bu Sözleşmenin yorumlanması ve uygulanması konusunda, iki ya da daha fazla Taraf Devlet arasında makul bir süre içinde müzakerelere yoluyla çözümlenemeyen herhangi bir uyuşmazlık, Taraf Devletlerden birinin talebi üzerine, tahkime sunulabilir. Tahkim talebi tarihinden itibaren altı ay içerisinde taraflar tahkimin düzenlenmesi konusunda anlaşamadıkları takdirde, taraflardan herhangi biri uyuşmazlığı, Statüsüne uygun bir şekilde başvuru yoluyla Uluslararası Adalet Divanı'na getirebilir.

2. Her Devlet, bu Sözleşmenin imza, onay, kabul ya da uygun bulma aşamasında veya katılma sırasında, kendisini bu maddenin 1 inci paragrafı ile bağlı saymadığını ilan edebilir. Diğer Taraf Devletler, bu tür bir çekince koymuş olan herhangi bir Taraf Devlete karşı 1 inci paragraf ile bağlı sayılmayacaklardır.

3. Bu Maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak çekince koyan her Devlet, her zaman bu çekincesini, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildirimde bulunmak suretiyle geri alabilir.

Madde 21

1. Bu Sözleşme, New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde 12 Ocak 1998 tarihinden 31 Aralık 1999 tarihine kadar bütün Devletlerin imzasına açık olacaktır.

2. Bu Sözleşme, onay, kabul ya da uygun bulmaya tâbidir. Onay, kabul ya da uygun bulma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

3. Bu Sözleşme her Devletin katılımına açık olacaktır. Katılma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Madde 22

1. Bu Sözleşme, yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaştığı günden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin ulaşmasından sonra Sözleşmeyi onaylayan, kabul eden, uygun bulan ya da katılan her Devlet için Sözleşme, bu Devletin onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaşmasından otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 23

1. Her Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Sözleşmeden çekilebilir.

2. Çekilme, bildirimün Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nce alındığı tarihten bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 24

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinlerinin eşit olarak geçerli olduğu bu Sözleşmenin aslı, bütün Devletlere onaylı örneklerini dağıtacak olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne teslim edilecektir.

Kendi Hükümetlerince yetkili kılınanlar tarafından imzalanan bu Sözleşme, 12 Ocak 1998 tarihinde New York'ta Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde imzaya açılmıştır.

Çekinceler

1. Türkiye Cumhuriyeti 9. ve 12. maddelerin bu suçları işleyenlerin yargılanmayacakları veya haklarında kanunî takipte bulunulmayacağı şeklinde yorumlanamayacağını beyan eder.

2. Türkiye Cumhuriyeti, Terörist Bombalamalarının Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin 19. maddesinde atıfta bulunulan uluslararası insalcıl hukuk tabirinin Türkiye'nin taraf olmadığı 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Konvansiyonlarına Ek Protokollerin hükümlerini dışarıda bırakacak şekilde ilgili uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yorumlanacağı anlayışını beyan eder. Bahse konu maddenin ikinci paragrafının birinci bölümü, bir devletin silahlı kuvvetleri dışındaki silahlı kuvvet ve gruplara uluslararası hukukta hâlen anlaşılan ve uygulanandan farklı bir statü verecek ve o suretle Türkiye için yeni yükümlülükler yaratacak şekilde yorumlanamaz.

3. Terörist Bombalamalarının Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin 20. maddesinin 2. paragrafına uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti adı geçen Sözleşme'nin 20. maddesinin 1. paragrafının hükümleri ile kendisini bağlı saymadığını açıklar.